

Zúčastnili sme sa tradičnej katolíckej púte v Jasnej Hore pri Čenstochovej

Branislav Krasnovský

20. februára 2024 ✝ Cirkev

Tradičná púť do Jasnej Hory

Paulínsky kláštor v Jasnej Hore (Jasna Góra) a mesto Čenstochová sú dôležitým symbolom katolíckeho Poľska a katolíckej poľskej štátnosti. Preto, keď sme sa dozvedeli, že poľskí tradiční katolíci organizujú v dňoch 15. a 16. februára 2024 púť do Jasnej Hory, rozhodli sme sa pridať. Pre púť sme sa rozhodli aj preto, pretože za obvyklých podmienok môžu všetci účastníci púte získať plnomocné odpustky. Púť organizovalo tradičné katolícke združenie *Tradicularomontana*, kto si chce pozrieť bližšie informácie o tomto združení, nech klikne sem: <https://tradicularomontana.pl>

Paulínsky kláštorňý komplex Jasná Hora

zdroj: wikimedia commons

Združenie *Tradicularomontana* organizuje v auguste aj púť z Varšavy do Čenstochovej ku kláštoru na Jasnej Hore, za 9 dní sa prejde približne 350 km. Ak Pán Boh dá, zúčastním sa aj tejto púte, keď sa bude chcieť niekto pridať, budem len rád.

Ešte v stredu cez deň sme sa na Slovensku zaregistrovali a vo štvrtok o 15:00 hod. sme vyrazili. Cesta po diaľnici cez Brno, Ostravu až do Jasnej Hory sme absolvovali bez akýchkoľvek problémov. Párkrát sme sa zastavili na čerpacej stanici na kávu a okolo 20:00 sme sa už ubytovali v hoteli Arche, ktorý leží len približne 300 metrov od kláštorňého komplexu.

Pri príchode do kláštorného komplexu pútnikov víta socha Krista Kráľa

zdroj: wikimedia commons

Ešte vo štvrtok večer okolo 21:00 hod. sme sa zúčastnili modlitby pred obrazom Panny Márie v Čenstochovej, po modlitbe mohli všetci pútnici prijať Eucharistiu, čo ma potešilo, pretože vo štvrtok som nestihol ísť na svätú omšu. Modlievam sa dlhodobu modlitbu svätej Gertrúdy za duše v Očistci a pre vyslobodenie 1000 duší z Očistca je potrebné: byť v stave posväcujúcej milosti, zúčastniť sa svätej omše, prijať Eucharistiu, pomodliť sa modlitbu na úmysel Svätého Otca, 5 desiatkov ruženca + spomenutá modlitba sv. Gertrúdy, o ktorej sme bližšie písali tu: <https://christianitas.sk/modlitba-svatej-gertrudy-ktorou-mozno-skratit-utrpenie-dusi-v-ocistci/>

Panna Mária Čenstochovská

zdroj: archív Christianitas.sk/Anton Kulan

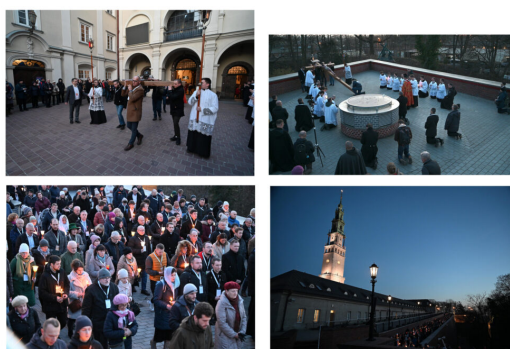
V sobotu ráno sme si boli potvrdiť registráciu v Pútnickom dome Jána Pavla II., tradičných katolíkov, ktorí prišli na púť do Jasnej Hory bolo približne 800. Stretli sme aj niekoľkých tradičných katolíckych priateľov z Moravy, s ktorými udržiavame tiež blízke kontakty. Nasledovala tradičná slávnostná svätá omša o 10:00 hod., ktorá trvala približne dve hodiny. Potom sme sa modlili modlitbu svätého ruženca, následne sme si dôkladne pozreli celý areál paulínskeho kláštora a išli sme na obed.

Začiatok slávenia sv. omše, veriaci kľačia počas slávenia sv. omše pred obrazom Panny Márie
Čenstochovskej, slávenie sv. omše pred obrazom Panny Márie Čenstochovskej

zdroj: archív Christianitas.sk/Anton Kulan

O 17:00 hod. nasledovala krížová cesta, sochy zastavenia krížovej cesty v Jasnej Hore sú jednoducho nádherné, a keďže už začínala tma, väčšina pútnikov postupne zažala posvätené sviece. Ja som sviecu zažatú nemal, pretože som si ju zabudol na hoteli. ✕✕Po skončení krížovej cesty sme sa vrátili do hotela, navečerali sa, chvíľu posedeli a išli spať. Samozrejme, opäť sme sa pomodlili aj modlitbu svätej Gertrúdy.

Krížová cesta

zdroj: archív Christianitas.sk/Anton Kulan

V sobotu sme sa stretli na raňajkách o 8:00 hod., po ktorých sme sa zbalili, odhlásili z hotela, batožinu odniesli do auta a opäť šli na slávnostnú dvojhodinovú svätú omšu začínajúcu o 10:00 hod. Nasledovala modlitba svätého ruženca, potom obed v mestečku, o 14:00 hod. sme sa zúčastnili krátkej prednášky, kde niekoľkí tradiční kňazi hovorili o aktuálnych témach a súčasnom dianí v katolíckej Cirkvi. Približne o 15:30 hod. sa všetci tradiční katolíci, ktorí sa púte zúčastnili, zasvätili Panne Márii pred známym obrazom, pomodlili sme sa modlitbu svätej Gertrúdy, rozlúčili sme sa s poľskými a priateľmi (Čechov sme v tlačnici „stratili“), sadli do auta a vydali sme sa na cestu domov.

Klenba hlavnej lode Baziliky

zdroj: wikimedia commons

Krížová cesta vedie pod bastionom sv. Rocha

zdroj: wikimedia commons

Z celej akcie mám vnútorne veľmi dobrý pocit. Je skrátka nádherné a pozitívne stretnúť na jednom mieste 800 tradičných katolíkov všetkých vekových kategórií a v tradičnom katolíckom spoločenstve sláviť slávnostné tradičné sväté omše. Okrem toho vedomie, že sme modlitbou svätej Gertrúdy vyslobodili tisíce duší z Očistca prináša tiež povznášajúci pocit, rovnako ako fakt, že všetky oslobodené duše sa teraz budú modliť aj za nás a našu spásu.

Rozmach kláštora Jasnej Hore zastavil vpád českých husitov

Jasná Hora (poľ. Jasna Góra, lat. Clarus Mons) je svätyňa a kláštor paulínskeho rádu v Čenstochovej, ktorý sa nachádza na rovnomennom menšom vršku. Je jedným z najvýznamnejších centier mariánskej úcty vo svete a tiež najznámejším katolíckym pútnickým centrom v Poľsku. Ikona Panny Márie Čenstochovskej, nachádzajúca sa kláštornej Bazilike nájdenia svätého Kríža a Nanebovzatia Panny Márie je zázračná, v kláštornom komplexe sa však nachádza množstvo nádherných umeleckých sakrálnych diel. Paulínsky kláštor v Jasnej Hore patrí k najvýznamnejším historickým pamiatkám v Poľsku.

Paulíni prišli na Jasnu Horu v roku 1382, v období personálnej únie Poľska a Uhorska pod vládou panovnickej dynastie z Anjou. Prišli sem z Budína a na tunajšom kopci sa usídlili vďaka poľskému kniežaťu Vladislavovi Opolczykovi. Prvých šesťnásť mníchov vykonalo veľký kus práce – pod ich vedením bol postavený kláštor i jednoduchý kostol a murovaná veža.

V roku 1384 vojvoda Vladislav Opolczyk zveril miestnym paulínom do starostlivosti ikonu Panny Márie Čenstochovskej, ktorú podľa stredovekých predstáv a legend namaľoval evanjelista sv. Lukáš na stolovej doske z Jeruzalema. Ikona sa preslávila mnohými milosťami a zázrakmi. Podľa kunsthistorikov a ďalších odborníkov je ikona dielom neznámeho byzantského alebo talianskeho umelca.

Do kláštora prichádzalo každoročne množstvo zbožných pútnikov nielen z Poľska, ale aj z celej Európy. Pútnici prinášali kláštoru bohatstvo, takže kláštor sa ďalej úspešne budoval a rozrastal, čoskoro sa tu nachádzalo množstvo gotických budov. Žiaľ, 14. apríla 1430 kláštor prepadla a vylúpila banda husitov, v ktorej sa nachádzali nielen Česi a Moravia, ale aj množstvo Poliakov a Slezanov. Husiti znesvätili a vykradli chrám i kláštor a poškodili mečmi aj ikonu. Poľské jednotky však husitov napokon zahnali, ikona bola zreštaurovaná a vyzdobená striebornými pláťmi. Obnovená a opätovne vysvätená bola aj znesvätená kaplnka Panny Márie, chrám sa začal rozširovať a jeho stavba trvala do roku 1644. Okolo kláštora sa v roku 1620 začal budovať moderný fortifikačný systém za účasti známych talianskych vojenských odborníkov, dokončený bol v roku 1648.

Husiti vo svojej poslednej bitke pri Lipanoch, 1434

zdroj: wikimedia commons

Švédski luteráni - ďalšia hrozba pre svätyňu

Keď sa v roku 1648 skončila tridsaťročná vojna, hegemónom v oblasti severnej Európy, veľkej časti Nemecka ako aj Pobaltia, sa stalo Švédsko. V spojení s Poľskom personálnou úniou sa chystali Poľsko tesne pripútať a v roku 1655 zaútočili na Poliakov, ktorí naopak, túžili obnoviť svoju samostatnosť. Švédska armáda prenikla do centrálneho Poľska a švédski žoldnieri zaútočili aj na chrámový a kláštorový komplex v Jasnej Hore.

Kláštor však bránili motivovaní poľskí katolícki vojaci a šľachtici, ku ktorým sa pridali aj bratia paulíni, ktorí rovnako stáli a bojovali na kláštorných hradbách proti švédskej luteránskej presile. Okrem približne 300 vojakov a poľských šľachticov sa chytilo zbrane aj okolo 100 paulínskych mníchov. Proti 400-člennej posádke stálo švédske vojsko pod vedením plukovníka Burcharda Müllera s približne 4000 skúsenými luteránskymi hrdloremi, ktorí nadobudli svoje bojové skúsenosti v tridsaťročnej vojne.

Prvé výpady na kláštor podnikli Švédi v novembri 1655. Poliaci motivovaní paulínskymi mníchmi sa však odmietli vzdať, pričom mnohí mnísi padli v bojoch na hradbách alebo boli zastrelení, keď poskytovali

poslednú útechu umierajúcim katolíckym poľským vojakom. Kláštor sa po približne dvoch mesiacoch urputných bojov ubránil. Pavlínski mníši neboli žiadni ustráchaní a tolerantní kňazi, ale kňazi zapálení pre Krista, ktorí neváhali obetovať svoje životy, len aby ubránili vzácnu ikonu Panny Márie Čenstochovskej pred zneuctením luteránmi. Modlitby katolíckych obrancov boli vyslyšané, Panna Mária kláštor zachránila.

Švédi sa od kláštora napokon stiahli, po obliehaní kláštora v roku 1655 však na niekoľko rokov paulíni odviezli z bezpečnostných dôvodov ikonu Panny Márie Čenstochovskej z Jasnej Hory do paulínskeho kláštora v Mochówe pri Prudniku, ktorý ležal hlbšie v poľskom zázemí, nakoniec ho však priniesli späť na Jasnu Horu, ktorá sa tak pre Poliakov stala symbolom mariánskej úcty a lásky k svojej vlasti.

Hrdinskí poľskí katolíci bránia kláštorňý komplex pred švédskymi luteránskymi hrdloremi
zdroj: wikimedia commons

Počas severnej vojny 1699 – 1718 Švédi opätovne zaútočili na Poľsko a na územie dnešnej Ukrajiny. Švédski luteráni boli opäť pripravení kláštor dobyť a ikonu Panny Márie Čenstochovskej odvliecť so sebou do Štokholmu. Kláštor bránili poľskí vojaci a jedným z veliteľov celej pevnosti bol tiež paulínsky prior kláštora, otec Euszebiusz Najman. Švédom velil generál Nils Carlsson Guldenstiern, jeden z najlepších veliteľov bojovného kráľa Karola XII., ktorý mal k dispozícii takmer 10 000 mužov. Poliaci a paulínski mníši bránili kláštorňú pevnosť takmer 2 roky a heroická obrana Jasnej Hory výrazne skomplikovala dobytie Poľska Švédmi.

Karol XII. zúril. V roku 1704 na kláštor zaútočil oddiel švédskeho generála Karola Gustawa Rehnskölda, Poliaci opäť motivovaní paulínskymi mníchmi a chránení ikonou Panny Márie Čenstochovskej útoky odrazili. V roku 1704 sa kláštor pokúsil dobyť švédsky generál Nils Stromberg, aj ten však utrpel porážku. Od zlosti vypálil aspoň mestečko Čenstochova, pričom hrozilo, že obrovský požiar preskočí aj na pevnosť, kde by oheň spôsobil výbuch sudov s pušným prachom. Poľskí vojaci a paulínski mníši padli na kolená a modlili sa k Panne Márii Čenstochovskej. Vtedy sa náhle, vďaka modlitbe, otočil vietor a kláštor zostal stáť.

Poslednýkrát stáli švédski luteráni pred kláštorom – pevnosťou v roku 1709. To však už z Poľska ustupovali, pretože utrpeli drvivú porážku na Poltave od ruského cára Petra I. Ani tentoraz však Švédi kláštor nedobyli, pretože ľahká jazda generála Wilhelma Burcharda Müllera von der Luhnena, vnuka generála Burcharda Müllera, svojho veliteľa informovala, že ruskí kozáci a dragúni sú im v pätách a za niekoľko hodín dorazia pod Jasnú Horu. Švédi preto od hradieb kláštora v Jasnej Hore radšej utiekli.

Švédsky kráľ Karol XII. nakoniec utrpel zdruvujúcu porážku a v roku 1718 ho v Nórsku zastrelili pravdepodobne vysokí dôstojníci z jeho najbližšieho okolia, ktorí už mali dosť vojen. Švédsko za vlády

Karol XII. utrpelo katastrofálne straty, do armády boli odvádzaní už aj 13-roční chlapci. Zo Švédska, ktoré bolo v roku 1648 európskou veľmocou, sa tak stala chudobná a zničená krajina, ktorá sa takmer 100 rokov spamätávala z prežitých otrasov.

Karol XII. (na obraze s Ivanom Mazepom) utrpel v bitke pri Poltave od Rusov drvivú porážku, zranený sa zachraňoval útekem. Táto bitka bola zároveň začiatkom švédskeho konca.

zdroj: wikimedia commons

Jasná Hora symbolom poľského patriotizmu a katolíckej viery

V roku 1716 zbožní Poliaci jasali, pretože z rozhodnutia pápeža Klementa XI. mohol chelský biskup Krištof Jan Szembek dňa 8. septembra 1716 korunovať ikonu Panny Márie Čenstochovskej. Slávnosti sa zúčastnilo viac ako 200 000 poľských katolíkov. Išlo o prvú korunováciu obrazu Panny Márie s Ježiškom mimo územia Ríma, rovnako tak aj v Poľsku.

Roky 1772 – 1795 patria v dejinách Poľska k tým najťažším. Poľsko, hospodársky vyčerpané a vnútorne nepevné, podľahlo tlaku zvonka a prišlo k jeho trom deleniam, pričom si územie Poľska rozdelili Rakúšania, Prusi a Rusi. Poľský generál Kazimír Pułaski ubránil Jasnú Horu pred ruskými vojskami generála Ivana Drevicha v roku 1771, novým ruským útokom v roku 1772 zdecimovaná poľská posádka a paulínski mníši opäť hrdinsky odolávali.

No po roku 1772 poľský panovník Stanislav August Poniatowski podpísal nevýhodný mier, po ďalšom delení Poľska sa oblasť dostala pod vládu Pruska. Pruskí vojaci obsadili pevnosť a špeciálny pruský ženijný zbor pod vedením dôstojníka Alojza Frederika Brühla modernizoval fortifikačný systém pevnosti.

Hlavná brána do kláštorného komplexu, nočná scenéria

zdroj: archív Christianitas.sk/Anton Kulan

V roku 1806 Poliaci, ktorí sa pridali na stranu Napoleona, pretože ten im prisľúbil obnoviť po deleniach Poľska ich štátnosť, vyhnali ľstou pruskú jednotku z kláštora. Poľskí vojaci sa nadšene hlásili pod francúzske zástavy a mohutný poľský kontingent sa stal súčasťou francúzskych síl, ktoré v roku 1812 zaútočili na Rusko.

Táto vojna sa však skončila Napoleonovou porážkou a ruské vojská vyhnali zdecimovaných Francúzov nielen z Ruska, ale po roku 1814 Rusi obsadili aj väčšinu vtedajšieho Poľska. Poliaci sa s týmto stavom nedokázali zmieriť, v roku 1830 vypuklo protiruské povstanie, ktoré však Rusi potlačili.

Rusi začali s represiami voči Jasnej Hore. Správne chápali, že Jasná Hora predstavuje symbol poľského národného cítenia. Pevnosť stratila svoj význam, počet paulínskych katolíckych mníchov v kláštore Rusi výrazne obmedzili. Navyše miestnym dedinčanom povolili brať si tehly a kamene z fortifikačného systému pre vlastné potreby, čo prinieslo so sebou novú výstavbu v Čenstochovej, no pevnosť prestala *de facto* existovať.

V roku 1909 neznámi páchatelia ukradli časť šperkov z ikony Panny Márie Čenstochovskej, no pápež sv. Pius X. poslal nové šperky na ikonu, značným finančným obnosom prispeli aj poľskí katolíci. Počas I. svetovej vojny sídlila v kláštore rakúska posádka pod vedením kapitána Josefa Klettingera.

Pápež sv. Pius X.

zdroj: wikimedia commons

Po skončení I. svetovej vojny bolo Poľsko obnovené a Jasná Hora sa stala národným a katolíckym symbolom celého Poľska. Každoročne prúdili do kláštora púte a státisíce pútnikov. Keď v roku 1939 Nemci prepadli Poľsko, v poľskej tlači sa objavili informácie, že nemecká Luftwaffe bombardovala kláštor. Išlo o falošnú správu, ktorej cieľom bolo vyburcovať Poliakov k rozhodnému odporu voči nemeckému Wehrmachtu.

V rokoch 1918 – 1938 kláštorňý komplex v Jasnej Hore prešiel mohutným reštaurovaním a úpravami. Poliaci nešetrili financie a kláštorňý komplex sa stal pýchou celého Poľska. Do Čenstochovej prúdili státisíce pútnikov a duchovný odkaz z Jasnej Hory formoval novú poľskú generáciu.

Po obsadení Poľska prevzali kontrolu nad kláštorným komplexom Nemci. Správali sa však korektne, aj keď mníchov z času na čas podrobovali kontrole. Počas nemeckej okupácie, ešte pred príchodom Nemcov do kláštora, ukryli poľskí paulíni ikonu Panny Márie Čenstochovskej v kláštore a nahradili ju kópiou. Dokonca od roku 1943 sa paulínom podarilo v kláštore ukryť niekoľko Gestapom prenasledovaných osôb.

Nemci sa správali v Jasnej Hore slušne, pretože verili, že im to pomôže pri správe Poľska. Dokonca do kláštora zavítal na návštevu aj generálny gaulajter Poľska Hans Frank, ktorého po roku 1945 v Poľsku obesili. Nemci boli pripravení kláštor zničiť až v januári 1945, keď už bolo zrejmé, že oblasť pod svojou kontrolou neudržia. Ich snahy však neboli korunované úspechom, pretože januárová ofenzíva sovietskych vojsk v roku 1945 začala skôr, ako Nemci predpokladali. Kláštor sa tak podarilo opäť vďaka modlitbám státisícov poľských katolíkov zachrániť.

Knižnica v Jasnej Hore

zdroj: wikimedia commons

Zbrojnica v Jasnej Hore, tu sú uložené zbrane a zástavy poľských obrancov Jasnej Hory

zdroj: wikimedia commons

Svätyňa v Jasnej Hore v dobe komunistického temna a dnes

Keď sa komunisti zmocnili po roku 1945 moci v Poľsku, začali prenasledovať katolícku Cirkev a jej predstaviteľov. Komunisti uväznili aj poľského prímasa Štefana Wyszyńskiego, autora Jasnohorských sľubov poľského národa, ktoré v roku 1956 zložil približne jeden milión poľských katolíkov, ktorí sa modlili aj za jeho prepustenie. Na Jasnej Hore sa v roku 1966 konali aj mohutné náboženské oslavy pri príležitosti 1000 rokov christianizácie Poľska. V roku 1979 zavítal prvýkrát na Jasnú Horu pápež Ján Pavol II., za svojím pápežom prišlo na stretnutie viac ako milión poľských veriacich. Po páde komunizmu v roku 1989 sa v Jasnej Hore konali opäť mohutné katolícke modlitebné stretnutia a slávili sa sväté omše.

Pápež sv. Ján Pavol II.

zdroj: wikimedia commons

Svätyňa v Jasnej Hore doteraz navštívili traja pápeži: sv. Ján Pavol II. (celkom šesťkrát), Benedikt XVI. a tiež aj pápež František.

Staňte sa členom Fatimského Apoštolátu!

Dostanete od nás ako časopis Spojenectvo s Máriou ako dar.

Členovia Fatimského Apoštolátu (FA) však okrem dvojmesačníka dostávajú tiež rôzne sväteniny – medailóny, brožúrky, plakety a podobne. A navyše – za členov FA sú odslúžené sv. omše a tiež sa zvlášť za nich a za nimi spísané úmysly modlia Služobnice Ducha Svätého počas celonočných adorácií, konaných v kláštore každú druhú noc.

Členstvo vo Fatimskom Apoštoláte je dobrovoľné, fatimský apoštol ho potvrdzuje svojím súhlasom a zasielaním pravidelného príspevku vo forme milodaru. Rovnako tak sa však môže fatimský apoštol kedykoľvek rozhodnúť zrušiť svoje členstvo, čo oznámi buď písomne alebo telefonicky.

Pridajte sa teda k našim pravidelným podporovateľom a staňte členmi Fatimského Apoštolátu – prihlásiť sa môžete na tel. čísle **02/222 00 777**.

Svojím členstvom vo Fatimskom Apoštoláte tým najlepším spôsobom podporíte v týchto neľahkých časoch fungovanie Nadácie Slovakia Christiana, ako aj portálu Christianitas.sk a ich neúnavnú snahu o zachovanie nemenného učenia Cirkvi.

Ďakujeme!

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/zucastnili-sme-sa-tradicnej-katolickej-pute-v-jasnej-hore-pri-censtochovej/>